

EJL KOHTUNIKU KÄITUMISKOODEKS *

Jalgrattasport on paari viimase aasta jooksul märkimisväärselt arenenud. Jätkuvalt püsib huvi rattavõistluste vastu. Maailma ja Euroopa mastaabis pole kunagi varem pole edastatud televisiooni vahendusel vaatajateni sedavõrd palju kõrgetasemelisi võistlusi ning nende peakohtunikud on silmitsi neid uudistavate kaameratega, kuhu tahes nad ka ei liiguks.

Otsused, mida rahvusvahelise kategooria kohtunikud võistlussituatsioonis vastu võtavad, saavad telemeedia vahendusel palju kordi ette mängitud, mõnikord väga eriliste nurkade all. Iga nende käiku analüüsitakse, kommenteeritakse, võrreldakse ja arvustatakse. Kohtunike tegevus peab olema võistlusmäärustiku tõlgendamisel täpne ja järjekindel.

Rahvusvahelise kategooria kohtunik mängib nõ. pearolli igasugusel võistlusel, kus ta osaleb. On hädatarvilik, et peakohtunik on kohustatud järgima nii enne kui pärast võistlusi teatud **käitumisreegleid e. KÄITUMISKOODEKSIT**, mis sisendaksid **usaldust ja austust töö vastu, mida ta teeb. Tema osalemine rahvusvahelistel võistlustel tagab nende kvaliteedi. Ta peab olema UCI/EJL saadik üle maailma toimuvatel või riiklikel võistlustel ning kaitsma kaubamärgi imago.**

Alljärgnevalt esitame Sulle KÄITUMISKOODEKSI tõlke, mille kohandasime meie kohaliku taseme kohtuniku tegevust silmas pidades.

A. Üldnõuded

Kõik kulud, mis on seotud Sinu kohalolekuga antud võistlustel, erinevalt Sinu majutuskuludest, kus määrustiku kohaselt makstakse välja võistluse korraldaja poolt, deklareeritakse UCI/EJL-le ja mitte korraldajale, mis paneks Sinu korraldaja ees mõneti piinlikku olukorda.

Et vältida enese asetamist ebamugavasse positsiooni, **ära küsi enda tarbeks mitte mingisuguseid kingitusi ja/või soodustusi**, mis võivad asetada Su **neutraalsuse, objektiivsuse ja sõltumatuse** kahtluse alla.

Nõustu vaid **sümboolsete** kingitustega, mis ei põhjustaks Sinu poolt mingitki seotuse kahtlust.

Oma abikaasa, partneri või sõbra võistlustele **kaasavõtmine on kategooriliselt lubamatu**, isegi kui Sa kavatsesid nende majutuskulude eest ise maksta. Sa võid põhjustada ebamugavust ja tekitada tüli korraldajale, surudes talle võib-olla peale ootamatuid kulusid transpordi, majutuse või toidu eest maksmisel. See võib Sind omakorda asetada väljapääsmatusse olukorda ja Sinu objektiivsus võib saada seotud kahtluse alla.

Lõpetuseks, mitte kunagi, mitte mingitel tingimustel, ei tohi Sa väärkasutada oma positsiooni olukorras, kuhu Sind on määratud kohut mõistma [**rahvusvahelise**] mistahes taseme rahvusliku kategooria kohtunikuna.

B. Enne võistlusi

Niipea, kui Sa oled saanud teada oma määramisest, võta ühendust võistluste korraldajaga, milles teadvustad talle enese määramisest tema korraldatavale võistlusele ja viisi, kuidas Sinuga edaspidi ühendust saada.

Niipea, kui Sa oled saanud korraldajalt kogu informatsiooni toimuvate võistluste kohta, loe see tähelepanelikult läbi. Kui Sa märkad mingitki vastuolu korraldaja poolt kehtestatu ja võistlusmäärustikuga ettenähtud sätete osas, **ära oota viimase hetkeni**, vaid võta koheselt korraldajaga ühendust ja üritage kahepoolset saada kokkuleppele võimalike muutuste tegemiste osas.

Võta koheselt ühendust oma kolleegidest [rahvusvahelise kategooria] kohtunikega, [kes on määratud rahvusliku alaliidu või UCI poolt], keda korraldaja soovib vastavalt võistlusregelemendiga seatud kohustusele kaasata antud võistlusele ja kelle osalemine sellel on Sulle vastuvõetav. Saades kontakti ja teades, kes kuhu on määratud, tee omale kava, missugused ülesanded enne võistlust tuleb ära lahendada, et Su meeskond töötaks võimalikult efektiivselt. Samuti, rahvusliku alaliidu poolt määratud kohtunikud võiksid Sinult mõningatel juhtudel paluda saada korralduskomiteelt kätte informatsiooni, mida neil on raske hankida, kuid mis oleks Sulle kasulik eesmärgi edukaks saavutamiseks.

C. Võistluste toimumiskohas

Niipea, kui Sa saabud kohale, võta initsiatiiv enda kätte ja mine [ennast võistluste korralduskomiteele tutvustama] korraldajale oma saabumisest teavitama. Pea silmas seda, et Sa saabuksid kohale kokkulepitud ajal. See on lihtsalt viisakas.

Pea [komiteega] korraldajaga maha sõbralik ja konstruktiivne vestlus Sinu vastavatest kohustustest.

Püüa korraldajat veenda selles, et ta saaks aru Sinu kavatsusest pakkuda talle täielikku koostöövalmidust nii, et võistlused kulgeksid nagu kellavärk. Palu tal Sulle rääkida mistahes esile kerkinud probleemidest ja paku talle oma abi nende lahendamiseks, tagades oma ettepanekutega, et kõik oleks määrustepärane.

Sa [kohtud arusaadavalt esimest korda enamikuga oma meeskonna kohtunikega] pole varem võib-olla kohtunud mõne oma meeskonna kohtunikuga. Seetõttu on mõistlik ennast tutvustada, selgitada neile nende ülesanded ja mida Sa neilt ootad. Sa peaksid neid kohtlema vajaliku lugupidamise ja vastava käitumisega.

[Sa peaksid samuti võtma ühendust antidopingu inspektori (kohtuniku), määramaks ära suunad, kuidas Te töötate KOOS kuni võistluste lõpuni.]

D. Pärast võistlusi

Pane aegsasti paika oma sõiduplaan, et Sa ei peaks võistlustelt ootamatult lahkuma, jättes välja selgitamata paremusjärjestuse, [tutvumata meediaväljaannetega, saamata teada antidopingu kontrolli tegevusest] jne. Veendu kindlasti selles, et kõik nõutud dokumendid saaksid vastavalt kehtivale korrale saadetud [UCI-sse] EJL sekretariaati ja ära delegeeri neid Sulle pandud ülesandeid teistele inimestele.

Suhted korraldajatega:

- ▶ kutsu korraldaja järelnfotundi ja veendu, et [UCI-sse] EJL sekretariaati saadetav raport on kooskõlas selles infotunnis väljaõeldud sätetega
- ▶ kiida korraldajat ja tema organisatsiooni positiivseid aspekte
- ▶ räägi talle taktitundeliselt, kuid avameelselt, kõikidest nõrkadest kohtadest, mida Sa panid võistluste käigus tähele ja mille kohta Sa saadad [UCI-sse] EJL sekretariaati informatsiooni
- ▶ tee koostööd, leidmaks tee nende puuduste kõrvaldamiseks

[Rahvusvahelise kategooria] EJL kohtunikel on täita raske ja delikaatne töö, kuna nad peavad kokku leppima erinevate tasemete inimestega (korraldajad, sõitjad, meeskondade esindajad, press esindajad jne.), kellel kõigil on erinevad, [vahel] väga sageli lausa lahknevad huvid. Järelkult arenenud inimese vajadused ja suhtlemisomadused võimaldavad Sul pehmedada arvamuste erinevusi, mis võivad esile kerkida igal hetkel.

[Rahvusvahelise kategooria] EJL kohtuniku hädatarvilikud isikuomadused on:

- ▶ **taktitunne** = teiste inimeste tunnete intuiitvne tajumine ja sellele vastav käitumine, vältides konflikte ja juhtides olukorra lahenduse leidmiseni dialoogi kaudu.

TAKTITUNNE ei tähenda tingimata NÕRKUST

- ▶ **empathia e. kaasatundmisvõime** = olukorra intuiitvne tajumine ja selle arengu äraarvamine. See võimaldab Sul mõningaid probleeme ette näha.
- ▶ **sarm e. karisma** = Sinu enese suutlikkus töötada üldiste väärtuste nimel. [Rahvusvahelise kategooria] EJL kohtunik leiab ohtralt võimalusi oma kvaliteedi demonstreerimiseks.

Suhted pressiga:

- ▶ Ära keeldu intervjuusid andmast, aga ära ka seda võimalust ise otsi. Rääkides edasta ainult võistlustega seonduvat tehnilist aspekti.
- ▶ Jälgi, mida Sa ütled. Intervjuus esindab [rahvusvahelise kategooria] EJL kohtunik [UCI-d] EJL'i: seega, ta peab hea kaubamärgi imago arusaadavaks tegema.
- ▶ Kui on vaja määrata esindaja (**üldiselt kohtunike kogu esimees**), siis peate seesmiselt kokku leppima väljaõeldavate seisukohtade raamistikus.
- ▶ Press on ära teeninud Sinu tähelepanu: anna neile informatsiooni **Sinu töö eetilise küljest**.
- ▶ Ära osale mingilgi määral artiklite kirjutamisel võistlustest, kus Sa ise osaled.
- ▶ **autoriteet** = kehtestada end järkjärgult kogemuste kaudu
 - = sõltub [rahvusvahelise kategooria] EJL kohtuniku oskustest ja suutlikkusest
 - = näitab mõjuvõimu ja otsustavust päris Sinu karjääri alguses
 - = ära palu meeskondadelt autogramme, reklaammütse ja –särke jms. See võib Sind panna viivitamatult väljapääsmatusse olukorda (autoriteedi kaotus) selle võistkonna ees.

NB!

- a) Rahvusvahelise kategooria kohtuniku autoriteet pääseb mõjule meeskondade esindajate koosolekul.
- b) [Rahvusvahelise kategooria] EJL kohtuniku mõjuvõim lahterdatakse inimeste poolt, kelle üle ta oma mõjuvõimu realiseerib, kas nõrgaks, keskmiseks või rangeks.
- c) Ära aja omavahel segamini mõisteid Autoriteet ja **Autoritaarsus** (viimast ei võeta kunagi hästi omaks)
- d) Väldi ülbust ja põlgust
- e) [Korralduskomiteele ja organisatsioonile] Korraldajale esitatav nõudmiste sisu peab vastama olukorrale.

▶ **vastutustunne** = see on [rahvusvahelise kategooria] (ja igasuguse taseme) kohtuniku hädavajalik omadus, selleks et:

- ▶ mitte kunagi mööda hiilida oma kohustest,
- ▶ mitte kunagi üritada vastutust teiste inimeste kaela veeretada (UCI-, rahvusliku alaliidu, korraldajate liikmetele vms.),
- ▶ alati toetada mistahes kohtunike kogu poolt ühiselt tehtud otsust .

▶ **endast lugupidamine** = kanna hoolt oma riiete eest, jälgi, et need oleksid puhtad ja tagasihoidlikud. Vastavalt alade lõikes kehtestatud korrale kannavad mehed [UCI] lipsu kui kohalolemise ja eristamise sümbolit. Võistluste ajal on ametliku ülikonna kandmine kohustuslik ja ametlikel sündmustel võite kanda omal valikul kas ametlikku ülikonda või sobilikku riietust vastavalt olukorrale.

Vastavalt UCI võistlusmäärustiku artiklile 1.1.074 on rahvusliku kategooria kohtunikud, kes on võistlustele määratud UCI poolt või need võistluste kohtunike kogusse kuuluvad kohtunikud, mida juhib UCI poolt määratud kohtunik, kannavad ametlikku UCI poolt valmistatud ülikonda (kõige hilisemat väljalaset ja mitte midagi muud. Vanad mudelid või isevalmistatud versioonid pole lubatud).

UCI ametlikku riietust kantakse AINULT ametlikel üritustel ja MITTE mingitel MUUDEL juhtudel.

Tseremooniatel ja koosolekutel:

- Beeže viigipükse või seelikut (maantee-, treki-, cyclokrossi võistlustel ja ruumis sees peetavatel jalgrattaspordialadel) ja beeže lühikesi spordipükse (maastikurattasõidu, BMX-i, traili ja velopalli võistlustel);
- Helesinine särk koos UCI lipsu või salliga (maantee-, treki-, cyclo-crossi ja vigursõiduvõistlustel) või helesinine polo-särk (maastikurattasõidu, BMX-i, traili ja velopalli võistlustel);
- Helesinine (mere)spordijakk (maantee-, treki-, cyclo-crossi ja vigursõiduvõistlustel).

Võistlustel:

- Ruumis sees nagu sisetrekil või spordihallis peetavatel jalgrattaspordivõistlustel: vt. eelmist lõiku „Tseremooniatel ja koosolekutel“;

- Võistluste stardipaikades (-linnakutes, VIP-aladel): vt. eelmist lõiku „Tseremooniatel ja koosolekutel“, v.a. spordijakid, mis peavad olema asendatud tuulepluusi või fliisitaolise jakiga kui seda nõuab ruumi temperatuur. Väga kõrge temperatuuri korral jääb kohtunike kolleegiumi esimehe otsustada, kas lipsu ja salli kandmise kohustust tuleb järgida.
- Maantesõiduvõistlustel, saateautodes ja mootorratastel: vt. „Võistluste stardipaikades“;
- Välistrekil peetavatel võistlustel; sama vorm, mis sisetrekil kohustuslik kanda. Kuid siiski, spordijaki ja lipsu või salli kandmine sõltub ilmastikutingimustest (otsuse langetab kohtunike kolleegiumi esimees);
- Maastikuratta-, BMX- ja traili võistlustel: vt. „Võistluste stardipaikades“;
- Cyclo-cross: vt. „Võistluste stardipaikades“;

Autasustamistseremooniatel:

- Kohtunike kolleegiumi esimees, saates rattureid poodiumil, peavad kandma sama vormiriietust, mis koosolekutel.

Vältige mistahes reklaammaterjali ja meenet kandmist ning kaubamärkide esindamist ärilistel kaalutlustel, kui see pole heakskiidetud UCI poolt.

Sa pead samuti:

- ▶ vältima suhtumist ja hoiakuid, mis pole sündsad Sinu töös,
- ▶ kasutama keelelist väljendusviisi, mis on **viisakas ja õige**,
- ▶ säilitama **enesevalitsemise kõikides olukordades**; alkoholsete jookide (liig)tarvitamine on KEELATUD kogu Sinu tööülesannete kehtivuse aja vältel,
- ▶ võistluste ajal: säilitama autos olles väärikas asend,
- ▶ võtma Sulle tarviliku puhkeaja selleks, et Sa saaksid [**rahvusvahelise kategooria**] EJL kohtunikuna edukalt lõpule viia oma töö. Ainult piisav uneaeg võimaldab Sul püsida heas vormis eesseisvate pikkade tööpäevade jooksul.

▶ **teistest lugupidamine** =

- ▶ Viisakus ja südamlikkus,
- ▶ Ära kunagi keeldu inimestega rääkimast,
- ▶ Anna oma panusvõistluse edukaks läbiviimiseks, mis pole seotud tegeliku võistluste kulgemisega (avalikud suhted),
- ▶ Väldi mistahes arutelusid võistlejatega nii võistluste ajal kui ka vahetult pärast nende lõppemist:: see näitaks taktitunde täielikku puudumist.
- ▶ **2 kuldset reeglit:**
 1. Kui Sa tahad, et teised inimesed Sind austaksid, pead Sa ise algust tegema nende austamisega.
 2. familiaarsus tekitab lugupidamatust

Kõik [**rahvusvahelise kategooria**] EJL kohtunikud peaksid hoidma alati selle lühikese juhise käeulatuses, kustahes nad ka oma tööülesandeid ei täidaks. See juhise on Sulle nõuandja ja sõber, keda Sa peaksid kuulama ja kelle juhtnõõride

järgi juhinduma. Oma käitumise põhjal peab [[rahvusvahelise kategooria](#)] EJK kohtunik olema ja jääma musternäiteks mistahes olukorras.

* Käitumiskoodeks on tõlgitud UCI vastavast käitumisreeglistikust ja kohandatud meie oludele. Sinises kirjas näed nõ. algupärase tõlke näidet, mis otseselt ei haaku meie oludega, kuid mida Sa peaksid tulevikku silmas pidades teadma.